

การประเมินโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเน้นการสอนจริยธรรม
ศาสนาอิสลาม : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ดารุสอีมาน ตำบลบุญดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
Evaluation of Drug Treatment Program Using Islamic Teachings : A Case Study
at Daruol Iman Center, Tambon Boody, Amphur Muang Yala, Changwat Yala ๘1๐๐

เฉลิม มากจงดี

Chalerm Makjongdee

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2541

Order Key 17369
BIB Key 151628

เลขหมู่ HY5809 R34 2501
เลขทะเบียน
- 2/S.A. 2541

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 โดยเน้นการสอนจริยธรรมศาสนาอิสลาม : ศึกษาเฉพาะกรณี
 ศูนย์คารุลอิมาน ตำบลลุดดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ผู้เขียน นายเฉลิม มากจงดี

สาขา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

ปีการศึกษา 2541

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อประเมินระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศาสนาอิสลามของผู้ติดยาเสพติดในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของศูนย์คารุลอิมานว่าความเคร่งครัดอยู่ในระดับใด (2) เพื่อประเมินผลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการเลิกเสพยาของผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านกระบวนการบำบัด โดยเน้นการสอนจริยธรรมของศาสนาอิสลาม (3) เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาว่า การเลิกเสพยาขึ้นอยู่กับความแตกต่างด้านอายุของผู้ติดยา (4) เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาว่า การเลิกเสพยาขึ้นอยู่กับความแตกต่างด้านระยะเวลาการติดยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 4 กลุ่ม คือ ผู้นำศาสนาอิสลาม ผู้นำท้องถิ่น วิทยากร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือเกี่ยวข้องกับโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของศูนย์คารุลอิมาน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการในด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านกระบวนการ เท่ากับ 0.75 และ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านผลผลิตเท่ากับ 0.91 พร้อมทั้งแบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นทั่วไป เพื่อนำคำตอบมาสนับสนุนผลการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (t - test) และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินระดับความคิดเห็น ด้านการปฏิบัติธรรม ตามหลักศาสนาอิสลาม ของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาในการบำบัดรักษาตามกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์การุณอิมาน ความเคร่งครัดอยู่ในระดับสูง
2. ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ ผลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเน้นการสอนจริยธรรมศาสนาอิสลาม พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการบำบัดรักษาสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้ อยู่ในระดับสูง
3. ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด ที่เข้ารับการบำบัดรักษาพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี และอายุ 25 ปีขึ้นไป ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมการเลิกเสพยาเสพติดแต่อย่างใด ระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมของทั้งสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน
4. ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด ที่เข้ารับการบำบัดรักษาพบว่า ระยะเวลาการติดยาเสพติดของผู้เข้าบำบัดรักษาที่เสพยาต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมการเลิกเสพยาเสพติดแต่อย่างใด ระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมของทั้งสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนะผู้บริหาร โครงการศูนย์การุณอิมานให้พัฒนาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อไป โดยเน้นแนวความคิดด้านกระบวนการบำบัดรักษาที่ใช้หลักการสอนจริยธรรมศาสนาอิสลามเป็นหลัก คือ

1. ด้านการปฏิบัติธรรม เช่น การถือละหมาดหลักและละหมาดเสริมต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งผู้ติดยาเสพติดที่นับถือศาสนาอิสลามต้องมีจิตใจมั่นคงศรัทธายึดมั่นในหลักการคำสอนของศาสนาแล้วถือปฏิบัติตลอดเวลาทั้งขณะบำบัดรักษาและหลังผ่านกระบวนการบำบัดรักษาแล้วก็สามารถเลิกเสพยาเสพติดได้ถาวร

2. ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ สามารถเข้ารับการ รักษาได้ทุกวัย เพราะอายุมากหรืออายุน้อย ไม่เป็นตัวแปรต่อผลการบำบัดรักษาแม้ระยะเวลา การติดยาจะนานหรือไม่นาน ก็ไม่เป็นตัวแปรต่อผลการบำบัดรักษา เพราะผลการบำบัดรักษา จะทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเลิกเสพยาเสพติดได้ โดยไม่มี ความแตกต่างกัน ทุกคนสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้อย่างถาวร

Abstract

This research was intended to obtain 4 objectives: 1) to evaluate the level of Islamic conduct of the drug addicts receiving treatment and rehabilitation at Daniel Innan Center, 2) to assess the results of the treatment using Islamic teachings for the drug addicts, 3) to assess their behavior in overcoming the addiction in relation to their age, 4) to assess their recovery behavior in relation to the duration of addiction.

The subjects of the study were four groups of people: Islamic religious leaders, community leaders, program workers, and clients, who were involved in the drug treatment program at Daniel Innan Center. A purposive method of sampling was used to get 100 samples. The instrument was a questionnaire concerning the respondents' background information and opinions on the process and product of the program. It was a five-point rating scale with the reliability of 0.73 for process and 0.21 for product, as well as open-ended questions about general issues to support the research findings. The data was analyzed statistically with SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer) for percentages, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1. The research shows that the level of Islamic conduct of the drug addicts receiving treatment and rehabilitation at Daniel Innan Center is low. (5)